

(b)

Give an account of the concept of Nishkama Karma as found in the *Bhagavad Gita*.

‘ভগবদ্গীতা’ত উল্লেখ থকা ধৰণে নিষ্কাম কৰ্মৰ অৰ্থাৰ্থাটোৰ এটি বৰ্ণনা দিয়া।

(c) How does conventional morality originate? Discuss.

পৰম্পৰাগত নৈতিকতাৰ উৎপত্তি কিদৰে হয়? আলোচনা কৰা।

***

2023

PHILOSOPHY

Paper : PHLHG2026/PHLRC2026

(Ethics)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Choose the correct answer (any six) :

1×6=6

সুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা (যি কোনো ছয়টি) :

(a) _____ is the ideal of ethics.

_____ হৈছে নীতিশাস্ত্ৰৰ আদৰ্শ।

(i) Truth

সত্য

(ii) Highest good

পৰম শ্ৰেয়

(iii) Happiness

সুখ

(iv) Perfection

পূৰ্ণতা

(b) What is the Fourth Noble Truth of Buddhism?

বৌদ্ধ ধৰ্মৰ চতুৰ্থ আৰ্য সত্যটো কি ?

(i) There is suffering
দুখ আছে

(ii) There is cessation of suffering
দুখৰ নিবৃত্তি আছে

(iii) There are causes of suffering
দুখৰ কাৰণ আছে

(iv) There are the ways for cessation of suffering
দুখ নিবৃত্তিৰ উপায় আছে

(c) The highest form of Purushartha is

পুৰুষাৰ্থৰ সৰ্বোচ্চ প্ৰকাৰটো হ'ল

(i) Moksha
মোক্ষ

(ii) Dharma
ধৰ্ম

(iii) Artha
অৰ্থ

(iv) Kama
কাম

KB23/547

(Continued)

(d) The second stage of Ashrama is

আশ্ৰমৰ দ্বিতীয় স্তৰটো হৈছে

(i) Sannyasa
সন্ন্যাস

(ii) Garhastha
গাৰ্হস্থ্য

(iii) Brahmacharya
ব্ৰহ্মচৰ্য

(iv) Vanaprastha
বাণপ্ৰস্থ

(e) What is the meaning of the term 'Deon'?

'Deon' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

(i) Duty
কৰ্তব্য

(ii) Action
কৰ্ম

(iii) Evil
ভূত বা চমতান

(iv) Consequence
ফলাফল

KB23/547

(Turn Over)

- (f) "Nature has placed mankind under the governance of two sovereign masters, pain and pleasure." Who made this statement?
 "অকৃত্রিম মানুহক দুটা সার্বভৌম স্বত্বা, সুখ আৰু দুখৰ নিয়ন্ত্ৰণাধীন কৰি ৰাখিছে।" এই উক্তিটো কৰাৰ ?

(i) Mill
মিল

(ii) Bentham
বেণ্ঠাম

(iii) Aristotle
এৰিষ্টটল

(iv) Buddha
বুদ্ধ

- (g) 'Eight-fold Path' is advocated by
 'অষ্টাংগমৰ্গ' প্ৰবৰ্তন কৰিছিল

(i) Buddhism
বৌদ্ধ ধৰ্ম

(ii) Jainism
জৈন ধৰ্ম

(iii) Hinduism
হিন্দু ধৰ্ম

(iv) Christianity
খ্ৰীষ্টিয়ান ধৰ্ম

KB23/547

(Continued)

- (h) "Non-violence is the kingdom of heaven."
 Whose statement is this?

"অহিংসা হৈছে স্বৰ্গৰাজ্য।" এই উক্তিটো কৰাৰ ?

(i) Gandhi
গান্ধী

(ii) Aristotle
এৰিষ্টটল

(iii) Kant
কাণ্ট

(iv) Mill
মিল

- (i) Who is the author of Groundwork of the
 Metaphysics of Morals?
 গ্ৰন্থখনৰ লিখক কোন ?

(i) Kant
কাণ্ট

(iii) M. K. Gandhi
এম. কে. গান্ধী

(iii) Bentham
বেণ্ঠাম

(iv) Mill
মিল

KB23/547

(Turn Over)

(i) Which book of Aristotle represents the theory of golden mean?

এৰিষ্টটলৰ কোনখন গ্ৰন্থত স্বৰ্ণপথ সম্পৰ্কীয় তত্ত্বটো উল্লেখ আছে?

(i) *Nicomachean Ethics*

‘নিকোমেকিয়ান ইথিকচ’

(ii) *Ethica*

‘ইথিকা’

(iii) *Groundwork of the Metaphysics of Morals*

‘গ্ৰাউণ্ডৱৰ্ক অব দি মেটাফিজিক্স অব মৰেলছ’

(iv) *The Practical Reason*

‘দি প্ৰেক্টিকেল ৰিজন’

2. Answer the following questions (any five) : $2 \times 5 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো পাঁচটি) :

(a) State two examples of positive science.

বিষয়নিষ্ঠ বিজ্ঞানৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া।

(b) Why is Mill's utilitarianism called hedonism?

মিলৰ উপযোগিতাবাদক কিয় সুখবাদ বুলিও কোৱা হয়?

(c) What is conventional morality?

পৰম্পৰাগত নৈতিকতা কি?

KB23/547

(Continued)

(d) What does Ahimsa mean in its positive sense?

সদৰ্ধক অৰ্থত ‘অহিংসা’ই কি বুজায়?

(e) State four moral virtues of Aristotle.

এৰিষ্টটলৰ চাৰিটা নৈতিক সদগুণ উল্লেখ কৰা।

(f) What are the four Purusharthas?

পুৰুষাৰ্থ চাৰিটা কি কি?

(g) What is consequentialism?

পৰিণতিবাদ কি?

3. Answer the following questions (any six) : $5 \times 6 = 30$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো ছয়টি) :

(a) Write a note on the nature of ethics.

নীতিশাস্ত্ৰৰ প্ৰকৃতি বা স্বৰূপৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

(b) Explain briefly the ‘is-ought’ controversy.

‘is-ought’ বিতৰ্কটো চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(c) Write a note on reflective morality.

প্ৰতিফলিত নৈতিকতাৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

(d) What is the place of forgiveness in Buddhism?

বৌদ্ধ ধৰ্মত ক্ষমাৰ স্থান কি?

KB23/547

(Turn Over)

(e) "Duty for duty's sake." Discuss in the light of Kant.

কাণ্টৰ আধাৰত "কৰ্তব্যৰ স্বাভিৰত কৰ্তব্য", আলোচনা কৰা।

(f) Bring out the concept of good will in the light of Kant.

কাণ্টৰ আধাৰত সদ-ইচ্ছাৰ ধাৰণাটো প্ৰকাশ কৰা।

(g) How does Aristotle formulate the concept of golden mean? Discuss briefly.

এৰিষ্টটলে কিদৰে স্বৰ্ণপথ সম্পৰ্কীয় ধাৰণাটো প্ৰবৰ্তন কৰিছে? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(h) Determine the place and role of 'Varma system' in Indian ethics.

ভাৰতীয় নৈতিকতাত 'বৰ্ণ ব্যৱস্থা'টোৰ স্থান আৰু ভূমিকা নিৰ্ণয় কৰা।

(i) How does Gandhiji advocate the concept of Ahimsa?

গান্ধীজীয়ে অহিংসাৰ ধাৰণাটো কিদৰে পৃষ্ঠপোষকতা কৰিছে?

(j) What is virtue ethics? Discuss briefly.

সদগুণৰ নৈতিকী কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

KB23/547

(Continued)

4. Answer the following questions (any two) : 10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) :

(a) Explain and examine the concept of Kant's categorical imperative.

কাণ্টৰ চত্বহীন আদেশৰ ধাৰণাটো বৰ্ণনামূলক পৰীক্ষা কৰা।

(b) Write an essay on Buddhist ethics.

বৌদ্ধ নৈতিকতাৰ বিষয়ে এখনি ৰচনা লিখা।

(c) What is Mill's utilitarianism? What are the points of differences between Mill's

utilitarianism and Bentham's utilitarianism?

মিলৰ উপযোগিতাবাদ কি? মিলৰ উপযোগিতাবাদ আৰু বেণ্ঠামৰ উপযোগিতাবাদৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ কি কি?

(d) What is deontological ethics? Write an essay on deontological ethics.

কৰ্তব্যমূলক নৈতিক মানে কি? ইয়াৰ বিষয়ে এখনি ৰচনা লিখা।

5. Answer the following questions (any one) : 14

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো এটা) :

(a) Discuss the place and significance of Purusharthas in Indian ethics.

ভাৰতীয় নৈতিকতাত পুৰুষাৰ্থৰ স্থান আৰু তাৎপৰ্য আলোচনা কৰা।

KB23/547

(Turn Over)